

Pratarmė

Šis leidinys sudarytas iš mokslinių straipsnių, perskaitytų Penktojoje tarptautinėje muzikos teorijos konferencijoje „Muzikos komponavimo principai. Kūrybos procesas“, surengtoje 2005 m. spalio 13–15 d. Vilniuje. Konferencijos prelegentai ypač aktyviai atsiliepė į tris konferencijos potemes: pirmoji – kompozitoriaus kūrybinio proceso specifika, antroji – kūrybos pobūdis ir kompozicija; trečioji – kūrybos proceso tipai ir tipologijos.

Konferencijos rengėjai – Lietuvos muzikos ir teatro akademija ir Lietuvos kompozitorių sąjunga. Konferenciją parėmė Lietuvos Respublikos kultūros ir sporto rėmimo fondas, o leidinį – V. Landsbergio fondas ir Lietuvos muzikos ir teatro akademija.

Pirmajai potemei priklauso pranešimai, kuriuose siekiama paaiškinti, kas yra kompozitoriaus kūrybos procesas ir jo specifika. Pasak pranešimų autorių, tai gali būti: rinkimas (D. Račiūnaitė-Vyčinienė), komentavimas (M. Katunyan ir A. Žiūraitytė), fiziologinis stimulus (L. Stefanija), *yin ir yang* (S. K. de Ghize), morfogenezė (M. Szoka), *morphopoiesis* (P. A. Kokoras).

Antrajai potemei priklauso tie pranešimai, kuriuose siekiama paaiškinti kūrybos proceso pobūdį: kūrybos procesas, skiriantis ypatingą dėmesį laiko ir vaizdinių sąsajai (D. Ungar), skaičiui ir matematikai (R. Povilionienė), audiovizualiniam vaizdui (M. Wesley-Smith), komponavimo ir atlikimo vienovei (P. Roe), individualiai dermei (K. Slutskaya-Levine), kryptingumui ir dinamikai (F. M. Pastor). Kiti autoriai kūrybos procesą aiškina remdamiesi muzikos fragmentu (S. Downes), kūrinio sukūrimu iš kito kūrinio (Shuann Chai), savaiminga kompozitoriaus minties plėtote (R. Janeliauskas).

Trečiąją potemę analizuoja trys pranešimai: P. Ramshaw, remdamasis H. G. Gadameriu, kompozitoriaus kūrybos procesą bando pagrįsti hermeneutiniu ciklu, t. y. savita autorefleksija, kuri privaloma improvizuojant; N. Schüler pristato O. Laske's idėją sukurti muzikinio intelekto modelius, imituojančius kūrybos procesą; R. Janeliauskas tipologizuoja kompozitorių kūrybos procesus pagal archetipinius „gimdymo“, „įgijimo“, „darymo“ ir „spontaniškos veiklos“ motyvus.

Leidinyje turėtų būti įdomus kiekvienam, kuris domisi kompozitoriaus kūrybos procesu ir kūrybiškumo klausimais. Redaktorių kolegija tikisi gausaus skaitytojų rato tiek čia, Lietuvoje, tiek ir užsienyje, ji bus dėkinga už visus atsiliepimus ir pastabas apie šią knygą, kuriuos prašome siųsti elektroniniu paštu: mbaranaus@yahoo.com

Organizatorių vardu dėkojame visiems leidinio rėmėjams.

Doc. dr. R. Janeliauskas